

bejder«, som jeg synes var et flot bud på, hvad der skulle til, for at de ufaglærte grupper får en chance på arbejdsmarkedet. Vi ved jo, at arbejdsløshedsprocenten er meget, meget større hos SiD og blandt Kvindeligt Arbejderforbunds medlemmer, end den er i mange andre faggrupper: Sådan er det jo; når man har haft arbejdsløshed i lang tid, så bliver det dem med de svageste kvalifikationsbaggrunde, som bliver mest arbejdsløse. Og svaret på det er jo at give dem en fair chance for at komme ordentligt ind på arbejdsmarkedet, få en ordentlig, kompetent faglig uddannelse. Og det tager altså nogle år, for det er en kæmpeopgave, og der er i hundredtusindvis af mennesker, der mangler uddannelse. Derfor skal efteruddannelsesindsatsen i samfundet meget, meget højere op, end den er i øjeblikket.

Vi har i øjeblikket ca. 2 pct. af vores arbejdsstyrke under faglig efteruddannelse, i Sverige har man det dobbelte. Det siger noget om, hvor stor en ændring i vores uddannelsesindsats der skal til. Fra SF's side håber vi meget, at det kan blive et tema i finanslovforhandlingerne, og at vi kan få afsat nogle penge til at få igangsat en omvendt efg-uddannelse, der starter med det praktiske og slutter med det teoretiske, hvor der kan blive plads til, at så mange ufaglærte som muligt kan komme ind og få den kompetence, de ønsker sig.

Vi ønsker også fri adgang til de videregående uddannelser, fordi vi på mange områder kan se, at de prognoser, man tidligere har lavet, når man lavede adgangsbegrænsning til de videregående uddannelser, ikke har holdt en meter. Så var der et år, hvor man nedlagde lærerseminarier i massevis – nu begynder man at have problemer med, hvor man skal gøre af eleverne, når man udvider igen. Man sparede på børnehaveseminarier – i dag mangler man pædagoger. Vi har masser af eksempler på, at den planlægning, man har lavet for de videregående uddannelser, har været fuldstændig forkert. Derfor tror jeg på, at det er på tide, at vi får lavet fri adgang til de videregående uddannelser, og at vi får de unge i gang med de uddannelser, som de interesserer sig for. Det tror jeg nemlig også vi får både bedre mennesker og en bedre arbejdskraft ud af. Hvis folk uddanner sig til noget, de virkelig kan lide, så bliver de gode til det, så interesserer de sig for faget, så får de noget ud af det, og så bliver de også fleksible. Og det er det, samfundet har brug for. Vi har ikke brug for, at man uddanner sig snævert inden for et område

og så ikke kan andet. Men er man på et område, man er god til i forvejen, så har man også den fleksibilitet, som samfundet har brug for.

Derfor tror jeg ikke, vi skal tænke så meget i planlægning af, præcis hvor mange vi vil have optaget på de forskellige uddannelser. Vi skal i stedet for sørge for, at der er et bredt uddannelsesstilbud af gode, kvalitetsmæssige uddannelser, som så også får de bevillinger, de skal have. Det har været en uskik i de senere år i Folketinget, hvor der har været vilje til at oprette flere uddannelsespladser, at man så har oprettet dem uden at sende penge med. Det betyder, at der er risiko for, at kvaliteten i den uddannelse, der gives – f.eks. på vores universiteter – kan falde, og det synes jeg også vi må tage fat på i finanslovforhandlingerne.

SF er helt på det rene med, at det, der i sidste ende skal betale for alle de her ting, er produktionen i den private sektor. Det er den, der skal finansiere samfundet, og derfor lægger vi også vægt på, at der er gode betingelser for at etablere private arbejdspladser. Ja, faktisk ønsker vi os en bedre iværksætterpolitik end den, der er i øjeblikket. Vi synes, det er vigtigt at få flere unge mennesker til at interessere sig for den tanke at starte en selvstændig virksomhed. Vi vil gerne have, at kommunerne har mulighed for at oprette steder, hvor iværksættere kan komme ind, hvor de kan leje sig ind på maskiner, på kontorudstyr, på reception, på økonomi, på bogføring, på alt det, som mange iværksættere i dag knækker halsen på. Lad os give dem en bedre mulighed for at komme i gang og for at etablere sig med deres virksomhed. Vi ønsker også udviklingskontrakter, hvor det offentlige går mere målrettet ud og siger: Vi har brug for at få udviklet produkter på det og det område, kan I levere noget dér? – og på den måde er med til at igangsætte en positiv udvikling i nogle erhvervsvirksomheder.

Samtidig er det selvfølgelig også SF's holdning, at der skal være gode forhold for de ansatte på virksomhederne, og at de skal have en mulighed for at få indflydelse på deres egen hverdag. Og derfor er et af de forslag, som vi gerne vil i diskussion med de andre partier om i løbet af finanslovforhandlingerne, et forslag om at give medarbejderne bedre muligheder for at overtage deres virksomhed.

I USA har man en model, hvor medarbejdere, der ønsker at overtage deres virksomhed, kan få nogle rentebillige lån til det. Det har betydet, at der faktisk er en pæn del af virksomhederne i